

A Győri Ítéltábla a dr. Fülöp Dénes ügyvéd által képviselt **felperesnek** a ... jogi főeladó által képviselt **alperes** ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránti perében a ...i Törvényszék 2017. február 15. napján kelt 4.P.20.190/2016/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Megállapítja, hogy az alperes azzal, hogy 2016. február 11-én a felperest betegszabadsága idején lakóhelyén ellenőrizte, megsértette a felperes magánélethez való jogát.

Köteles az alperes 15 napon belül tértivevényes levélben a felperestől az ellenőrzés ténye miatt bocsánatot kérni és sajnálkozását fejezni ki a történetek miatt.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni a felperesnek 50.000,-(Ötvenezer) Ft-ot.

Mellőzi a felperesnek az alperes javára 30.000,-(Harmincezer) Ft jogtanácsosi munkadíj megfizetésére kötelező rendelkezést. A felperes által az állam javára külön felhívásra fizetendő illeték összegét 18.000,-(Tizennyolcezer) Ft-ra leszállítja azzal, hogy további 18.000,-(Tizennyolcezer) Ft feljegyzett elsőfokú illetéket az állam visel.

Ezt meghaladóan az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 24.000,-(Huszonnégyezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

24.000,-(Huszonnégyezer) Ft feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A másodfokú eljárásban felmerült saját perköltségeiket a felek maguk viselik.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A ...i Rendőrkapitányság állományában hivatásos szolgálati jogviszonyban törzsszázlósként szolgálatot teljesítő felperes a pihenőnapján, 2016. február 9-én háziorvoshoz fordult. A háziorvos

által kiállított igazolás szerint 2016. 02. 10-től 2016. 02. 16-ig fekvőbeteg volt. A felperes 2016. február 9-én előjárójának, valamint a közrendvédelmi alosztályvezetőnek, a szolgálatirányító parancsnoknak és a szolgálat szervezésével megbízott személynek jelentette betegsége tényét és azt, hogy annak időtartama alatt egészségügyi szabadságon lesz. A felperes telefonon egyeztetette a rendőrorvossal, hogy az orvosi igazolását felgyógyulását követően fogja eljuttatni hozzá.

2016. február 11-én 14:10 és 14:30 között osztályvezetői utasításra a felperes előjárója és az őt rendőrségi gépkocsival szállító közalkalmazott sofőr megjelent a felperes lakóhelyén. A felperes a szolgálati előjáróját és a sofőrt nem engedte be a lakásába, ezért beült a rendőrségi gépkocsiba, ahol a szolgálati előjáró kitöltötte az ... számú ellenőrzési naplót, amelyben ellenőrzött szervként „felperes neve r.tzls. betegállomány” került feltüntetésre. Az ellenőrzési napló szerint az ellenőrzést a felperes betegállománya és az indokolta, hogy annak idején otthon tartózkodik-e. A felperes az ellenőrzési naplóra vezetett feljegyzése szerint az ellenőrzéssel szemben panasszal élt, mivel az betegállománya és nem szolgálati ideje alatt történt. Az ellenőrzés tényét megalázonak tartotta. Az ellenőrző személy viselkedésével szemben a felperesnek nem volt panasa. A naplót ellenőrzött személyként a felperes, ellenőrzést végző személyként a szolgálati előjáró írta alá. Az ellenőrzés során a sofőr - anélkül, hogy erre a felperes kérte volna - utóbb meg nem állapítható időtartamra kiszállt az autóból. A felperest más alkalommal nem ellenőrizték. Az alperes más, vele szolgálati jogviszonyban álló személyeknél is ellenőrizte, hogy betegszabadságuk idején otthon tartózkodnak-e.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek az emberi méltóság, az egészséghez való jog és a személyes adatok védelméhez való jog megsértésének megállapítására, az alperesnek a további jogsértő tevékenységtől való eltiltására, az ellenőrzési naplóban jogellenesen rögzített adatok törlésére, elégtételadásra és 200.000 Ft sérelemdíj megfizetésére irányuló kereseti kérelmét elutasította. A felperest az alperes javára 30.000 Ft perköltség, az állam javára 36.000 Ft feljegyzett illeték megfizetésére kötelezte.

A törvényszék ítéletének indokolásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy a 2016. március 7-én kelt 11000-10-123/1/2016. bü. számú alperesi levél lényegében a felperesi panaszt elutasítását jelentette, azzal a 2015. évi XLII. törvény (Hszt.) 270.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti feltétel teljesült, a felperes bíróság előtt érvényesíthette igényét. Mivel a levél nem minősül alakszerű határozatnak, az a jogorvoslati lehetőségeket illetően tájékoztatást nem tartalmaz, a Hszt. 270.§ (1) bekezdése szerinti 30 napos határidő nem volt vizsgálható.

Mivel az alperes magatartása folytán a felperes egészsége, testi épsége nem károsodott, az egészséghez való jog megsértésére alapított kereseti kérelmet a törvényszék alaptalannak találta.

Az emberi méltóság megsértésére alapított kereseti kérelmet illetően rögzítette, hogy a 2012. évi I. törvény (Mt.) nem háttérjogszabálya a Hszt-nek, ezért a felek jogvitájára az Mt.11.§ (1) bekezdése nem irányadó.

A keresőképtelenség és keresőképeség orvosi elbírálásáról és annak ellenőrzéséről szóló 102/1995 (VIII.25.) Kormányrendelet (továbbiakban: Rendelet) 6.§ (3) bekezdése szerinti, a kormányhivatalnál kezdeményezhető felülvizsgálat a keresőképtelenség orvosi felülvizsgálatára vonatkozik, így a jelen eljárásban nem irányadó. A Hszt. 102.§ (1) bekezdés e) pontja szerint a felperes köteles volt az orvosi utasításokat betartani. Az alperes a Rendelet 6.§ (2) bekezdés a) pontja szerinti jogkörében eljárva e kötelezettség teljesítését ellenőrizte, ezért magatartása nem volt jogsértő. A törvényszék kifejtette, hogy a felperes az emberi méltóság megsértésére csak akkor hivatkozhatott volna eredményesen, ha az lett volna megállapítható, hogy az ellenőrzés módja, az azt végző személy eljárása a megalázó lett volna, ilyen körülményre azonban maga a felperes sem hivatkozott. Az ellenőrzésre egy alkalommal került sor, az nem volt zaklatásszerű. Önmagában az a tény, hogy az ellenőrzést végző személyek szolgálati gépkocsival érkeztek a felperes lakásához, a

rendőrségnél szolgálati viszonyban álló felperes számára semmilyen sérelmet nem okozott. Irreleváns, hogy a sofőr jogszerűen volt-e jelen az ellenőrzésnél, mert jelenlétét jogszabály nem zárja ki, az ellen a felperes sem tiltakozott. A törvényszék utalt arra, hogy az 57/2009. (X.30.) IRM-ÖM-PTNM együttes rendeletnek (továbbiakban: együttes rendelet) a jogvita elbírálása során nem volt jelentősége, mert az alperes nem vitatta, hogy a felperes a keresőképtelenség bejelentésekor megfelelően járt el. A törvényszék osztotta azt a felperesi álláspontot, hogy a perbeli esetben nem az Ellenőrzési szabályzatról szóló 6/2012 (III.9.) ORFK utasítás (továbbiakban: Utasítás) 1. pontja szerinti szakmai tevékenység ellenőrzés történt, de önmagában az a tény, hogy az ellenőrzés eredményét a szolgálati előjáró az Utasítás 103. pontja szerinti, az Utasítás 106. a) és 106.c) pontjában meghatározott tartalmi elemeket is magában foglaló ellenőrzési naplóban rögzítette, nem valósított meg személyiségi jogsértést. A felperes lakcíme az ellenőrzés során olyan releváns adat volt, amely már korábban a munkáltató alperes rendelkezésére állt. Az ellenőrzési napló a felperes betegségével kapcsolatban a betegszabadság tényén túl semmilyen más adatot nem tartalmaz. Mindezekre tekintettel a törvényszék alaptalannak találta a személyes adatok védelméhez való jog sérelmére alapított kereseti kérelmet is.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését- helyesen: megváltoztatását - kérte úgy, hogy az ítéletábra állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a felperes egészséghez és személyes adatok védelméhez való jogát, az alperest tiltsa el a további jogsértéstől és kötelezze az ellenőrzési naplóban rögzített adatok törlésére, elégtételadásra és 200.000 Ft sérelemdíj megfizetésére, valamint marasztalja az első- és másodfokú eljárás költségeiben. Másodlagosan kérte, hogy az elsőfokú ítélet helybenhagyása esetén a felperes által az állam javára fizetendő illeték összege a 200.000 Ft sérelemdíj alapján kerüljön meghatározásra.

Arra hivatkozott, hogy a törvényszék a helyesen megállapított tényállásból téves jogi következtetésre jutott, mert a Hszt. 102.§ (1) bekezdése csak az évenkénti rendszeres egészségi, pszichikai és fizikai vizsgálatok körén belül értelmezhető, az nem teremti meg annak lehetőségét, hogy a betegszabadságon lévő munkavállalót a munkáltató ellenőrizze. A Hszt. 102.§ (1) bekezdés e) pontja is csak az egészségügyi szakszemélyzet általi ellenőrzés lehetőségét teremti meg. A felülvizsgálat és ellenőrzés szinonim fogalmak. Erre tekintettel a Rendelet 6.§ (3) bekezdése - a törvényszék álláspontjától eltérően - a perben azért releváns, mert abból következően a keresőképtelenség felülvizsgálatára (ellenőrzésére) csak a járási hivatal jogosult, a munkáltató nem. A Rendelet 6.§ (2) bekezdés a) pontja szerint a munkavállalót terhelő, az orvosi utasítások betartására vonatkozó kötelezettség betartását a (3) bekezdésből következően ugyancsak a járási hivatal ellenőrizheti. Amennyiben azonban az ítéletábra arra az álláspontra helyezkedne, hogy az ellenőrzésre a munkáltató jogosult volt, az alperes eljárása ebben az esetben is sértené a felperes személyes adatok védelméhez fűződő jogát, figyelemmel a 2011. évi CXII. törvény (Info. tv.) 3.§ 2. és 3. pontjában valamint 21.§-ában és 22.§-ában írtakra.

A fizetendő illeték összegével kapcsolatos fellebbezési kérelmét az Itv. 39.§ (1) bekezdésében írtakra alapította.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezéssel támadott ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott. Arra hivatkozott, hogy jogszerűen ellenőrizte a Hszt. 102.§ (1) bekezdés e) pontja második fordulatában szabályozott kötelezettség teljesítését. Hangsúlyozta, hogy az eljárása nem a felperes keresőképtelenségének felülvizsgálatára irányult. Rámutatott, hogy a személyes adatok védelméhez való jog megsértésére alapított kereseti kérelmét a felperes az elsőfokú eljárás során nem tartotta fenn.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos:

Elöljáróban rögzíti az ítéletábra, hogy az alperes a fellebbezési ellenkérelmében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a személyes adatok védelméhez való jog sérelmére alapított kereseti kérelmétől a felperes a 8. sorszám alatti beadványában teljes körűen elállt. A felperes az elsőfokú eljárás során úgy nyilatkozott, hogy szenzitív adataival kapcsolatos jogsértésre nem kíván hivatkozni, ugyanakkor kereseti kérelme alapjaként jelölte meg a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43.§ e) pontját azzal, hogy az Utasítás 108. pontjában írtakra figyelemmel sérelmezte, hogy a felvett jegyzőkönyv a lakcímét is rögzítette. Ezt követően a felperes a változatlanul fenntartott kereseti kérelme mellett tényelőadásként hivatkozott arra, hogy az alperes eljárása a felperes különleges adataival volt kapcsolatos és az adatkezelési panaszra 15 napon belül nem érkezett válasz (10. szám alatti jegyzőkönyv). Ebből következően annyiban helytálló a fellebbezési ellenkérelem, hogy az Info. tv. rendelkezéseinek megsértésére a felperes nem alapított kereseti kérelmet, az ezzel kapcsolatos előadása a Ptk. 2:43.§ e) pontjára alapított kereseti kérelemhez kapcsolódó érvelésként értelmezendő. Erre tekintettel a felperesnek a fellebbezésben az Info. tv. 21.§ (2) bekezdésére alapított előadása a Pp. 146 (1) bekezdése meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül, annak érdemi elbírálására a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a Ptk. 2:43.§ e) pontjára alapított kereseti kérelmet elutasító ítéleti rendelkezést az ítéletábra felülbírálja.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen, a bizonyítékoknak az 1952. évi III. törvény (Pp.) 206.§ (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével állapította meg, abból azonban részben téves jogi következtetésre jutott.

A törvényszék helytállóan állapította meg, hogy - figyelemmel a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 8.§ (1) bekezdésében írtakra - a jelen eljárásra a Ptk szabályai az irányadók. Helytálló az is, hogy a 2016. március 7-én kelt alperesi levéllel megnyílt a felperesnek a bírósághoz fordulási joga, a Hszt.270.§ (1) bekezdése szerinti határidő elmulasztása pedig azért nem állapítható meg, mert az alperesi levél nem minősül a panasz elutasítása tárgyában hozott érdemi alakszerű határozatnak és a jogorvoslati jogról való tájékoztatást sem tartalmazott. Osztja az ítéletábra a törvényszék álláspontját azzal kapcsolatban, hogy a Hszt-nek az Mt. nem háttérjogszabálya, az Utasítás 1. pontjában meghatározott személyi és tárgyi hatályra figyelemmel pedig az Utasítás a jelen eljárásban irreleváns. Helytálló az is, hogy az együttes rendelet szabályai ugyancsak nem bírnak jelentőséggel, mert az nem volt vitatott, hogy a felperes a keresőképtelensége bejelentésekor megfelelően járt el.

Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy az alperes eljárása a felperesnek az egészséghez és a személyes adatokhoz való jogát nem sértette. Az ítéletábra e körben teljes körűen osztja a törvényszéknek az elsőfokú ítéletben kifejtett álláspontját.

A Ptk. 2:42.§ (2) bekezdéséből következően a személyiségi jogok az emberi méltóságból fakadnak. Az emberi méltóság „anyjog” természetéből következően ha a kereset tárgyává tett magatartás más, a Ptk-ban nevesített személyiségi jog sérelmét úgy valósítja meg, hogy arra nem a felperes személyiségének lényegi vonása miatt kerül sor, az az emberi méltóságban a felperest nem alázza meg, az emberi méltóság sérelme nem állapítható meg (Kúria Pfv.20.801/2017/5.). A törvényszék helytállóan fejtette ki ítélete indoklásában, hogy az emberi méltóság sérelme akkor lenne a perbeli esetben megállapítható, ha a felperes az ellenőrzésnek az őt emberi méltóságban megalázó módjára, az ellenőrzést végző személy nem elfogadható viselkedésére vagy az ellenőrzés ismétlődő,

zaklatásszerű jellegére hivatkozott és azt igazolta volna. Ugyanakkor az emberi méltóság megsértésére alapított kereseti kérelem esetén vizsgálni kell, hogy az alperes magatartása sértett-e az emberi méltóságból fakadó más, a Ptk-ban nevesített vagy egyébként nevesíthető személyiségi jogot.

Az ítéletábra álláspontja szerint téves az az elsőfokú érvelés, hogy a Hszt.102.§ e) pontját és a Rendelet 6.§ (2) bekezdés a) pontját egybevetéséből következően az alperesnek az ellenőrzésre jogosuló lehetősége volt. Helytálló az a felperesi érvelés, hogy a Hszt. 102.§ e) pontja nem a keresőképtelenséggel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz, figyelemmel arra, hogy az a Hszt X. fejezet 62. címe - a szolgálat teljesítésére vonatkozó szabályok - alatt került szabályozásra. Osztja az ítéletábra a felperes álláspontját azt illetően, hogy a Hszt. 102.§ e) pontja a felperesnek a szolgálat ellátásával kapcsolatos egészségi - pszichikai és fizikai - vizsgálatára, az ezzel kapcsolatos felperesi kötelezettségekre vonatkozik. E kötelezettségek betartásának ellenőrzése - jellegüknél fogva - nem a munkáltató, hanem a felméréseket, szűréseket, vizsgálatokat végző egészségügyi szakszemélyzet feladata. Nyilvánvaló az is, hogy az alperes ellenőrzése nem az orvosi utasítások betartására irányult, mivel azok mibenlétéről, tartalmáról az alperes nem is kérte - és nem is kérhette - adatszolgáltatásra a felperest. Az ellenőrzési jegyzőkönyv szerint az ellenőrzés tárgyát a betegállomány ténye, és az képezte, hogy annak időtartama alatt a felperes otthon tartózkodik-e. Ez azonban a felperes keresőképtelen állapotával összefüggő olyan körülmény, amelynek közvetlen ellenőrzésére a munkáltató a Rendelet 6.§ (3) bekezdése szerint nem jogosult. Mindezekre figyelemmel az állapítható meg, hogy az alperes azzal, hogy jogkörét túllépve a felperest a betegszabadsága alatt a felperes magánszférájába behatolva, annak lakóhelyén ellenőrizte, megsértette a felperesnek a Ptk.2:43.§ b) pontja szerinti a magánélet sérthetlenségéhez fűződő jogát.

A Ptk. 2:51.§ (1) bekezdésében meghatározott objektív szankciók közül az a) pont szerinti megállapítást meghaladóan az ellenőrzési naplóban rögzített adatok törlésére irányuló, a Ptk.2:51.§ (1) bekezdés d) pontjára alapított kereseti kérelem alaptalan, mert az nem a magánélet megsértéséhez, hanem a személyes adatokhoz való jog sérelméhez kötődik, ez utóbbi kereseti kérelem pedig a korábbiakban kifejtettek szerint nem alapos. A felperes ellenőrzésére egyetlen alkalommal került sor, erre tekintettel az ítéletábra szükségtelennek tartotta az alperest a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a további jogsértéstől eltiltani. Ugyanakkor a megállapított jogsértésre tekintettel a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés c) pontján alapuló elégtételadásra irányuló kereseti kérelem alapos.

A Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése szerint akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

A sérelemdíjnak kettős - reparációs és pönális - funkciójára is tekintettel az ítéletábra értékelte a jogsértés relatív kisebb súlyát, azt, hogy arra egyetlen alkalommal került sor, és a magánélethez való jog megsértéséhez köztudomásúan kapcsolódó következményeket meghaladóan a felperes további hátrányokra nem hivatkozott és nem igazolt. Ugyanakkor a sérelemdíj összegszerűsége körén belül nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az alperes közhatalmi feladatokat ellátó szervként a vele szolgálati jogviszonyban, tehát alá- fölérendeltségi viszonyban álló felperes sérelmére követett el jogsértést.

A felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a feljegyzett illeték összege a kereseti kérelem szerinti 200.000,- Ft sérelemdíjhoz igazodik. Következetes és egységes a bírói gyakorlat azt illetően, hogy a meg nem határozható perértékű ügy illetéke külön nem számítható fel abban az esetben, ha a személyhez fűződő jogában megsértett fél a jogsértéshez fűződő objektív és szubjektív szankciók alkalmazását egyaránt kéri egy keresetben, és az így egységes keresetnek minősül. Ilyenkor azt az illetékalapot kell figyelembe venni, amely az adott esetben magasabb (BH 1999.250., BH 2001.367, Győri ítélőtábla Pf.V.20.095/2010/4.). A meg nem határozható perértékű objektív szankciók érvényesítése iránti kereset kérelem esetén a pertárgy értéke az első- és másodfokú eljárásban 600.00 - 600.000,- Ft (Itv.39.§ (3) bekezdés b) és c) pont), az elsőfokú eljárás illetékének mértéke 6%, a másodfokú eljárás illetékének mértéke 8% (Itv. 42.§ (1) bekezdés a) pont, 46.§ (1) bekezdés). Ezért a törvényszék helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú eljárás feljegyzett illetéke 36.000,- Ft.

Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a jogsértés megállapításán továbbá az alperes elégtétel adására kötelezésén túl az alperest 50.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán a jogsértés megállapítására irányuló kereseti kérelem teljes egészében alapos, a további objektív jogkövetkezményekre irányuló kereseti kérelem ½ részben alapos, a sérelemdíj megfizetésére irányuló kereseti kérelem ¼ részben alapos. Ebből következően a felperes a kereseti kérelem egészét illetően ½ részben bizonyult pernyertesnek, ezért a felek az első-és másodfokú eljárásban a felmerült saját perköltségeiket a Pp.239.§ és 81.§ (1) bekezdése alapján maguk viselik.

A feljegyzett első-és másodfokú illetéket az 50%-os pernyertességre figyelemmel fele részben a felperes köteles megfizetni, míg a további feljegyzett illeték az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam terhén marad (6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13.§, 14.§, 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5.§ (1) bekezdés c) pont).

Győr, 2017. december 13.

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

. Mészáros Zsolt sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: